

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی لرستان

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری مراقبت‌های ویژه

عنوان:

بررسی تاثیر میوه سماق بر تست‌های عملکرد کبد، قندخون ناشتا و عوارض شایع دیالیز در

بیماران تحت همودیالیز

نگارش

نادیا خرمی

استاد راهنما

دکتر طاهره طولابی

اساتید مشاور

آقای دکتر سجاد یاراحمدی

آقای دکتر رسول محمدی

بهار ۱۴۰۱

چکیده

مقدمه: میوه سماق به دلیل داشتن ترکیبات فنولی می‌تواند به عنوان یک آنتی‌اکسیدان عمل نماید. بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین تاثیر میوه سماق بر تست‌های عملکرد کبد، قندخون ناشتا و عوارض شایع دیالیز در بیماران تحت همودیالیز انجام شد.

مواد و روش: مطالعه حاضر کارآزمایی بالینی سه سوکور تصادفی بود. ۱۲۰ بیمار تحت همودیالیز با استفاده از نمونه‌گیری غیر احتمالی متوالی و براساس معیارهای ورود به روش بلوک بندی طبقه‌ای به طور تصادفی در سه گروه سماق ۲ گرم، سماق ۳ گرم و پلاسیبو به مدت سه ماه تحت مطالعه قرار گرفتند. در ابتدای مطالعه، پایان هفته ششم و پایان هفته دوازدهم سطح سرمی تست‌های عملکرد کبدی و قندخون ناشتا و عوارض شایع همودیالیز اندازه‌گیری شد. برای آنالیز داده‌ها از آزمون آنالیز واریانس یک‌طرفه، تی زوجی و کای اسکوار استفاده شد.

نتایج: میانگین تغییرات قند خون ناشتا (FBS)، آمینوترانسفراز (AST)، آلانین آمینوترانسفراز (ALT)، بیلی‌روبین مستقیم (Bili D) و بیلی‌روبین کل (Bili T) در طی زمان و بین گروه‌های دریافت‌کننده سماق ۲ گرمی، سماق ۳ گرمی و دارونما کاهش اندکی داشت اما اختلاف معناداری مشاهده نشد. تنها تغییرات آلکالین فسفاتاز (ALKP) در طول زمان اختلاف معناداری را نشان داد ($P < 0.001$). براساس این مطالعه میزان خارش (۰/۰۰۴) و نفخ (۰/۰۰۶) در بیماران بعد از مصرف سماق کاهش معناداری با قبل از انجام مداخله داشت. اما تغییر معناداری در تهوع و یبوست مشاهده نشد ($P > 0.05$).

نتیجه‌گیری: براساس نتایج پژوهش میوه سماق باعث کاهش آلکالین فسفاتاز، خارش و نفخ شد، اما شواهدی از تاثیرات آن بر تهوع و یبوست مشاهده نشد. با توجه به این که مطالعات اندکی در زمینه تاثیر سماق بر کاهش آنزیم‌های کبدی، FBS و مشکلات گوارشی در بیماران همودیالیز انجام گرفته است و از طرفی مطالعه حاضر نیز روی تعداد کمی از بیماران صورت گرفته، پیشنهاد می‌شود؛ مطالعات تکمیلی با تعداد نمونه بیشتر و مقدار سماق مطابق وزن بدن و همچنین مدت زمان مصرف طولانی‌تر انجام گردد. واژگان کلیدی: سماق، تست‌های عملکرد کبدی، FBS، نفخ، یبوست، خارش، تهوع، همودیالیز.